

K.K.T.C.
Yakın Doğu Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi
Türk Dili Ve Edebiyatı Böl

Kokonoz Gazetesi'nden
Alıntılar

KORHAN TAŞDEMİR

Mezuniyet Çalışması

IV B

950099

Haziran 1999

Lefkoşa / K.K.T.C.

I

ÖNSÖZ

Bu mezuniyet tezi çalışması, Yakın Doğu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili Ve Edebiyatı Bölümü'ndeki Osmanlıca Lisanının geliştirilmesi ve daha da ilerletilmesi amacıyla kaleme alınmıştır.

Çalışmada, K.K.T.C. Milli Arşiv Ve Araştırma dairesinde bulunan Osmanlıca gazetelerden birisi olan "Kokonoz Gazetesi" seçilerek yapılmıştır. Bu gazetenin 16 – 22 sayıları incelenerek Osmanlıca'dan günümüz Türkçe'sine çevrisi yapılmıştır.

Karşılaştığım bazı engellerde, okulumun bana öğretmiş olduğu metotlardan faydalandım.

Bu çalışmalarımı yaparken beni yönlendiren değerli Bölüm Başkanım Doc. Dr. Bülent Yorulmaz'a, sevgili ders hocalarım arasında yer alan Arapça Hocam Mustafa Kemal Kasapoğlu'na teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca bana bu gazeteyi sunan Arşiv müdürü ve personeline de saygılarımı sunmayı bir borç bilirim.

Saygılarımla

KORHAN TAŞDEMİR

II

KOKONUZ GAZETESİ

GİRİŞ

Bizde ilk mizah gazetesi Kokonoz'dur. On beş günde bir yayınlanıyordu. İlk sayısı 27 Kasım 1896 (27 Teşrin-i Sani 1321) 'de çıkmıştı. Yazarı ve imtiyaz sahibi, Zaman Gazetesi yazarlarından Ahmet Tevfik Efendi idi. Ahmet Tevfik Efendi, Tüccarbaşı Hacı Derviş Efendi ile anlaşamayarak Zaman Gazetesi'nden ayrılmış ve Kokonoz'u çıkarmaya başlamıştı.

Dört sahife halinde çıkan bu mizah gazetesinde, yazıları kimin yazdığı pek belirtilmemiştir. Kokonoz'un idarehanesi, önce " Zaman " Matbaası'nda, daha sonra da " Kıbrıs Adası'nda Lefkoşa da, Kıbrıs Matbaası'nda " idi. Bu gazete, şimdiki Büyük Han'ın bir odasında çıkarılmıştı.

" Kokonoz " , ilk sayısında programını şöyle çiziyordu. "*mesleğimizi uzun uzadıya tarife hacet yoktur. Bir mizah gazetesinin yazacağı şeyler tabii tuhaflıktan ibaret olduğundan, Kokonoz da her yazdığı fıkranın okuyucularını eğlendirip güldürmesine gayert edecektir.*"

" *Şimdiki saha-i matbuatta on beş günde bir isbat-ı vücud edecek olan Kokonoz'umuz rağbet-i umumiyyeye mazhar olursa, haftada bir defa olmak üzere neşr olunacaktır.*"

Kokonoz, 17 - 9 - 1897 (1 Teşrin-i evvel 1312)'de 23. sayısında isim değiştirerek "Akbaba" adıyla çıkmaya başlar.

Ahmet Tevfik efendi 2 - 5 - 1910 tarihinde Mirat-ı Zaman'ın kapanmasından sonra Kokonoz'u yeniden yayınlamaya başlar. Fakat bu defa Kokonoz ancak 9 sayı devam edebilmiştir, 28 Haziran 1910'da kapanmıştır.

III

İçindekiler

KAPAK

I - ÖNSÖZ

II - GİRİŞ

III - İÇİNDEKİLER

SAYI : 16

a - Ciddi Muhâvere 4

SAYI : 17

a - Ciddi Muhâvere 9

SAYI : 18

a - Kokonoz 13

b - Muhâvere 13

SAYI : 19

a - Kokonoz'u Ziyaret 17

SAYI : 20

a - Ciddi Muhâvere 20

SAYI : 21

a - Ciddi Muhâvere 23

<i>a - Kokonoz</i>	26
<i>b - Balık Avcılığı</i>	26

Sayı : 16

Tarih : 25 Haziran 1313

KOKONUZ

Ciddi Muhâvere

- Kokonoz musâlihanâmeye dair hâlâ bir havâdis alamadın mı ?
- Hayır sâhih olarak bir havâdis yok.
- İştittiğime göre devletler hâlâ Tesalya'nın Yunan'a iâdesi için ısrar edip duruyorlarmış. Hatta ajans telgrafnâmelerinin verdiği haberlere bakılırsa Almanya zât-ı şahâneye bir nâme yazarak Tesalya'nın Yunan'a verilmesini tavsiye eylemiş.
- Eğer her söylenilen söze inanılacak olursa vay hâlimize. Bak hiç bir sâhih-i havâdis alabilir miyiz. Bu gün bir telgraf görürüz sırf aleyhimizde yarın bir gazete de bir bende tesadüf ederiz. Bütün bütün lehimizde şimdi bunun hangisine inanmalıyız.
- Geçen Pazartesi günü neşr olunan bir ilave de okuduğum bir telgraf gece uykularımı kaçırmış idi. Ne zehr şey bütün halkı zehirlemiş idi.
- Efendim o gazete devlet aleyhinde lisân-ı ecnebi üzerine neşr edilir bir gazetedir ki o telgraflar hep o gazeteden tercüme edilerek neşr olunur. İnsan öyle ilaveyi eline bile almalıdırlar. Çünkü insanı zehirlemekten başka bir şeye yaramaz.
- Sâhih Kokonoz ! Pek doğru söyledin. Lâkin insan kısmı acildir acaba bir eyi havâdis var mı diyerek almak istiyor, hâlbuki alınca da eyi havâdis alayım derken zehirlenip gidiyor.
- Ben ahaliyi haksız görmüyorum elbette güzel bir havâdis almak için parayı acımazlar, lakin insaf edip de bir takım yalan yanlış telgrafları neşr etmemelidirler.
- Lâkin doğru havâdisi de nereden almalı, her gazetenin fikri başka yolda kimi şöyle der kimi böyle der.
- Arkadaş ben sana bir şey söyleyeyim mi istittiğin havâdislerin hiç birine de inanma. Vakian müzâkere-i salhiyye devam ediyor. Lâkin şerâit-i salhiyyenin neden ibaret olduğuna hatta seferâtın tercümân ve baş katipleri dahi vakıf değillerdir. Gazeteler her ne yazarlarsa yalnız bir fikirden ibarettir. Tesalya kıtası iâde edilecekmiş yalan. Ne aslı var ne astarı. Vükelâ adem-i iâde hakkında sebatkaâne ısrar edip duruyorlar.

Zât-ı şahâne Tesalya'nın iâdesine katiyyen rıza göstermiyor. Üç devletin ısrarlarını reddediyorlar. Almanya'nın yazdığı nâme sâhîh olsa bile ciddi değildir. Rusya da bir nâme göndermiş ve Tesalya'nın iâdesini zât-ı şahânedan ricâ etmiş. İşte bunun sâhîh olması ihtimâlinden baid değil ise de elbette zât-ı şahâne de ana karşı " senin ile harb ettiğüz zaman sen bana neresini iâde ettin ki şimdi Yunan'ı istishâb ederek her karış yerini şehid kanlarıyla bir gazel deryaya döndürdüğüm bir mahalli yine iâde ettiği bana teklîf ediyorsun " diyemez mi ?

- *Demediği ne malûm.*
- *Şüphe yok. Dememiş olsa idi şimdiye kadar iş çoktan bitmiş idi. Hâlbuki vükelâ-i müzâkere de cayır cayır cevaplar vererek düvel-i Mısır'a seferâtına müdâfaadan asla geri kalmıyorlar.*
- *Sen bu havâdisleri nereden alıyorsun ?*
- *Orasını sana değil hiç kimseye söylemeğe me'zûn değilim. Yalnız vukû'âtı yazmağa borçluyum.*
- *Aman Kokonoz öyle ise sözüne inanmalıyım.*
- *Demek şimdiye kadar inanmıyorsun öyle mi ?*
- *Hayır ! İnaniyorum ama sair gazeteler de başka türlü bir havâdis görünce zihnime bir durgunluk gelerek hangisine inanacağım da mazattar kalırdım.*
- *Ben çalışıyorum ki doğru havâdis neşr edeyim. Gazetem on beş günde bir çıkıyor, bari sadre şifâ verecek bir şey yazmalıyım. Ama yalandan uydurmasın zannetme, adeta hakikât-i hâl olmak üzere yazıyorum.*
- *Demek ki Osmanlı Devleti müzâkere de dâima ileri gidiyor.*
- *Evet ! Hatta Atina gazeteleri bile o kadar mutaassıb iken mağlûbiyyetlerini ikrâra başladılar. Daha tuhâfını mı istersin Leymesun'da neşr olunan Salipenks Gazatesi bile asâkir-i Osmaniyyenin kesretini gören Kıbrıs Rumlarının " gâvvole galgın ovalar kıpkırmızı kesildi " yollu korkularını tarîf etmekle beraber Osmanlıların şecaâtını tefsîr ediyordu.*
- *Hay anasını be. Demek o mutaassıb Salipenks böyle yazıyor ha. Yarın obür gün bizim Funi de başlar değil mi Kokonoz ?*
- *Funi yazmaz zannederim çünkü onun taassubu hepsinden ziyadedir.*
- *Ha ! Hatırıma gelmiş iken şurasını da sorayım.*
- *Sor bakalım. Sen suâl meleklerini de bastırdın.*

- *Şimdi devlet-i aleyh Tesalya kıtasını iade etmeyeceğini kerrât ile söylediği hâlde hâlâ İtalya, Fransa, İngiliz devletlerin ısrar etmelerine ne manâ verirsin !*
- *Efendim bunlar hissi muzırdır. Vakian bunları başımızda horoslar gibi öttürmekteki kabahâtin büyüğü de yine bizdedir, çünkü Girit asilerinin ıslâhı için devletler neyi teklîf ettiler ise kabûl de tereddüt bile olunmadı. Bâb-ı 'Ali tarafından (burası bizim mülkümüzdür. Ahalisi tebea-i Devlet-i 'Aliyyedendir. Islâhî de Osmanlı'ya aittir. Şimdiye kadar ne sûrette ıslâh ettiyse yine o sûrette terbiyyelerine muktediridir.) diyerek redd-i cevap edilmedi. Her sözlerine denildiğini gören Avrupa devletlerinden bu defa dostluğu hasebiyle yalnız Almanya ve anın müttefiki bulunan Avusturya devletleri bi-taraf kaldı.*
- *Ya Rusya, o da bi-taraf değil mi ?*
- *İhtimâl ki o da bi-taraftır lâkin sen emin ol ki her yerde sathı olan Padişâhımız Tesalya kıtasının iadesinde pek ziyâde izhâr-ı becel edecektir.*
- *Lâkin devletlerin ısrarı da artık icbâr derecesine varmıştır.*
- *Nereye varırsa varsın. Ne yapacaklar ? Harp ile aldığı yerleri zor ile elinden alacak değiller ya.*
- *İşi o radeye getirirlerse.*
- *Mümkün değildir.*
- *Ne için mümkün olmasın ?*
- *Evvelâ zahirde ısrar eden devletler Fransa, İngiltere İtalya değiller mi ?*
- *Evet !*
- *Pekâlâ bunlardan Fransa'yı çürük buğday gibi bir tarafa ayır.*
- *Sebep ?*
- *Çünkü Almanya etkisindedir. Fransız veyahut yere bir kurşun atsa zarardan hesap eder. İngiliz ise devlet-i 'aliyye ile ittifak etmek eskârında bulunduğu Yunan'ın sebebine Osmanlılarla bir kat daha düşman olmaktan ictinap eder. O zaman yalnız bir İtalya kalır ki o da habeş selesinden düçâr olduğu sersemliği savıştırmaya çalışmakta olduğundan yapayalnız bir iş göremez. Farz-ı mahal olarak bu devletlerin ucu da Osmanlıyı bâd-e-bâd diyerek hücum edecek olurlarsa o zaman dünya herc ü merc olur hâlbuki Avrupa devletlerinin en ziyâde korktuğu cihetde budur. Eğerce korkmamış ola idiler. Altı muazzam devlete karşı bir yudum su makamında olan Yunan'ı iki ile Girit'ten çıkarırlar ve muhârebe-i hazinenin vukû'una sebep olmazlar idi.*

- *şimdi devlet-i âliyye Tesalya kutasını iâde etmeyeceğini kerrât ile söylediği halde hâlâ İtalya, Fransa, İngiltere devletlerinin ısrar etmelerine ne manâ vereceksin.*
- *Efendim bunlar hissi muzırrdır. Vakian bunları başımızda horoslar gibi öttürmekteki kabahâtin büyüğü de yine bizdedir. Çünkü Girit asilerinin ıslâhı için devletler neyi teklif ettiler. Kabûl de tereddüd bile olunmadı. Bâb-ı âli tarafından (burası bizim mülkümüzdür. Ahalisi tebea-i devlet-i âliyyedendir ıslâhı da Osmanlı'ya aittir.şimdiye kadar ne sûretle ıslâh ettiyse yine o sûretle terbiyelerine muktedir.) diyerek redd-i cevap etlemedi. Her sözlerine lebbeyk denildiğini gören Avrupa devletlerinden bu defa dostluğu hasebiyle yalnız Almanya ve anın müttefiki bulunan Avusturya devletleri bi-taraf kaldı.*
- *Ya Avrupa, o da bi-taraf değil mi ?*
- *İhtimâl ki her yerde sathı olan padişahımız Tesalya kutasının iâdesinde pek ziyade izhâr-ı becl edecektir.*
- *Lâkin devletlerin ısrarı da artık icbâr derecesine varmıştır.*
- *Nereye varırsa varsın. Ne yapacaklar ? Harb ile aldığı yerleri zor ile elinden alacak değiller a.*
- *İşi o radeye getirirlerse.*
- *Mümkün değildi,r.*
- *Ne için mümkün olmasın ?*
- *Evvelâ zâhirde ısrar eden devletler Fransa, İngiltere, İtalya değiller mi ?*
- *Evet !*
- *Pekâlâ bunlardan Fransa'yı çürük buğday gibi bir tarafa ayır.*
- *Çünkü Almanya ensesindedir. Fransız beyhûde yere bir kurşun atsa zarardan hesap eder. İngiliz ise devlet-i âliyye ile ittifak etmek ifkârında bulunduğundan Yunan'ın sebebine Osmanlılarla bir kat daha düşmen olmakdan ictinâb eder. O zaman yalnız bir İtalya kalırsa o da habes şilesinden düçâr olduğu sersemliği saviştirmaya çalışmakta olduğundan yapayalnız bir iş göremez. Farz-ı mahâl olarak bu devletlerin üçü de Osmanlı'yı cebren Tesalyadan çıkarmak için herçe bâd-a-bâd diyerek hücum edecek olurlarsa o zaman dünya herç ü merc olur hâlbuki Avrupa devletlerinin en ziyade korktuğu cihet de budur. Eğerce korkmamış ola idiler altı muazzam devlete karşı bir yudum sokmamakta olan Yunan'ı iki tokat ile Girit'ten çıkarırlar, ve muhâbere-i hazırânın vukuuna sebep olmazlar idi.*
- *Demek Yunan işin böyle olduğunu bilmiyordu. Anın için Girit'ten çıkmamakta serkeşlik gösteriyordu.*

- *Şüphe mi ediyorsun. Harp başlayıp da burnu kışına sokulduktan sonra kendi rey'iyle Girit'ten askerini çıkardı mı ?*
- *Öyle ise Yunan'ın işe vukûfu olduğu hâlde Osmanlılar da bu ciheti bilmez değillerdir.*
- *Elbette bilirlir.*
- *Ey artık vükelâ sözlerinde sebat edip durmalıdırlar.*
- *İşte duruyorlar ya !*
- *Allah vere de Rusya işi berbat etmeye idi.*
- *Cenab-ı Hakkın inayetiyle hiç bir şey olmaz. Yalnız sebat lâzım vükelâ sözlerinde sebat ederlerse Tesalya kıtası katiyyen Yunan'a iâde edilmez. Bundan emin ol.*

Muharrir ve sâhib-i imtiyâz : Ahmet Tevfik

KOKONUZ

Ciddi Muhâvere

- Kokonoz ne var ne yok ?
- Bu senin ne var ne yoğun bitip tükenmek bilmeyece mi ? Artık usanç verdin.
- Ben ölmedikten sonra bu ne var ne yok suâlimden asla kurtulamayacaksın.
- Sen ölürsen senin gibi bir uğursuz daha zuhûr eder. Bari tabiatı mı sen biraz iliştin söylediği mi sana dinletebilirim. Bir başka çıkacak olursa belânın büyüğüne o zaman çatacağım hiç olmazsa ben ölünceye kadar sağ kal da ...
- Kokonoz mantıksız sen öyle kolay kolay azraile can verecek adamlara benzemezsin. Acı patlıcanı kırağı urmaz.
- Orasını Allah bilir. Şimdi sen bana aldığın havâdislerden haber ver.
- Ne istiyorsun ? Söyle bakalım.
- Müslümanların dört göz ile beklediği şerâit-i salhiyenin neden ibaret ve adem-i îâdesine dair bir havâdis isterim.
- Efendim müzâkere-i salhiye vükelâya havâle edilmiş olduğundan geçen nüshamda yazdığım gibi bundan kimsenin haberi yoktur. Gazeteler de bu hafta attıkları yalanları ertesi hafta temelinden cerh ederek yerine bir başka taze yalan çıkarıyorlar. Daha ertesi haftaya kadar başka bir tür lüsünü tasni' ederek enzâr-ı âmmeye atıyorlar. Herkes bunların hangisine inanacağında şaşırıp kalıyorlar.
- Pekâlâ senin daha sahih bir havâdisin var mıdır ?
- Elbette
- Öyle ise söyle bakalım. Şerâit-i salhiyyeye dair daha haber yok dedin a kalın kafalılık lâzım değil söylediğim sözü bana tekrar ettirme.
- Pek iyi. Tesalyaya dair işittiğin nedir geri verilecek mi verilmeyecek mi ?
- Tesalya'nın geri verilmesi için yalnız Almanya dışarıda olarak umûm devletler tarafından bâb-ı âliye bir nota gönderildi. Bu notaya şiddetli sözler istimâl edilmiş ise de zerre kadar te'sir hasıl etmedi.
- Zât-ı şahâne Tesalyayı geri vermeyeceğine dair mübin-i Ahmedî üzerinde büyük bir te'minât vermiş, Sadrazam dahi öyle bir muâhedeyi katiyyen imza etmeyeceğini yemin ile arz etmiştir. Vükelâ bu bâbda bir

ittifak tüm    kem  l keremi    ihtim  m ile sefer  n  n teklif-  didelerine o sûretle müdâfaa da dev  m etmektedirler.

- *Oh oh ne güzel havâdis insanın r  huna inbis  t-bah   ediyor. Ey Yunan h  k  meti hâlâ Tesalya'y   geri istemekten vazgeçiyor mu ?*
- *Varsın Yunan istes  n dursun anın sözüne kim ehemmiyyet verir.*
- *  şte Avrupa devletleri baksan a muttasıl ısrar edip duruyorlar.*
- *On da i   var. Şayet gev  sek davranacak olur isen i  i becerecekler idi.*
- *Hâlbuki ...*
- *Hâlbuki umdukları gibi gev  sek değil bilahare pek sert buldular.*
- *  u şerait-i salhiyyeye de nih  yet verileydi de herkesler o gaileden de kurtula idi. Biçare müslümanlar günde bir avuç kan yutarlar. Acaba nasıl olacak diye kederlerinden i  lerine g   lerine bakamıyorlar.*
- *M  z  kere-i salhiyye uzadıkça Yunan bu tarafta hapı yutuyor.        askeri açlıktan günden güne perişan olup gidiyor. Atina da heyecan saat-be-saat tez  y  d ediyor.*
- *  ittim  m sahih ise Arnavutlar da deniz dalgası gibi ihtilâle hazır duruyorlarmış.*
- *Evet ! Tesalya i  de edilecek olursa isyan edeceklerini b  r b  r ba  rtıyorlarmı  .*
- *Edhem Paşa galiba istif   etmiş.*
- *Edhem Paşa'nın istif  sına sebep var.*
- *Acaba ne i  in istif   etmiş.*
- *Efendim Tesalya Yunan'a verilecek, hayır verilmeyecek, gibi sözler asker içine yayıldığından ordunun hilc  n  n  , heyecanını teskine muktedir olamayaca  n   anlayarak " yahu Tesalya kıtası i  de edileceği meselesi ortadan kalkmalı yahut istif  n  memi kab  l etmeli " demiş Arnavutlar da " Tesalya geri verilecek olursa tekrar hücum ederek yine alacağız " demişler. El-hasıl Tesalya verilirse i   fena.*
- *Madem ki z  t-     ah  ne verilmeyeceklerini te'min etmişler. Sadrazam hazretleri de tebaiyyet buyurmuşlar, vükelâ da bu mesele de m  ttefik  r-rey' bulunmu  lard  ri tesalya geri verilmez.*
- *Elbette, Avrupa devletleri istedikleri kadar inatlarında   srarlarında dev  m etsinbler. Anlar hep bvir ah  feden ibarettir.öyle ayak pat  rt  sıyla pabuç bırakılmamalıdır.*
- *Kokono   ! Lodr Salisbury   vam Kamarası'nda ettiği nutukta Tesalya'n  n i  desi i  in kuvve-i cebriyye istimâl olunacağı ima etmiş buna ne diyelim.*
- *Ne diyeceksin. Ermeni meselesinde Mösyö Galadiston'da az mı inat etmiş idi. Müslümanlar hakkında ettiği uzviyy  y-   m  fteriyy  t kaldı mı ? Ne yapıldı ? Zırladı zırladı nih  yet bir i   g  remeyece  n   anlamasıyla*

beraber sesi çekildi. Lord Salisbury de istediği kadar söylesin bir gün olup ağzını kapayacak olan bir kuvvetli eli kaldırmaya muktedir olamayacağını anladığı gibi o da salefine tebiyyeten sukûtunun mûsiki yerine kâim olacağını derk ederek susacak. Hey baba ! Lâf ile pilav ola idi deniz kadar yağ verirdin. Her söylenilen icrâ edilmiş ola idi, her söz de ağızdan dirhem ile çıkması lâzım gelirdi. Ben şimdi meselâbaşına bir yumruk ursam seni yerin dibine geçiririm desem sahihe mi dinleteceksin ?

- Lâkin senin sözünle anların sözünde pekçok fark vardır. Zirâ anlar yüksek mevki'lerde bulunuyorlar.
- Pekâlâ ben de sözümü söyleyeceğim vakt-i minareye çıkarım. O zaman sözümün hükmünü icrâ edeceğime itimâd eder misin ?
- Hayır a birader. Yüksek mevki'ler dediğim makamât-ı âliyye ashabındandırılar demek istedin.
- Neden olurlarsa olsunlar. Anların da söz ağızlarından çıkar tepelerinden çıkmaz a.
- Öyle ama ! ...
- Ey artık uzatma. Onlar da insan ben de. Herkesin sözü de kendi haysiyyet ve itibâr ve iktidârına göredir. Ben bir kişi hakkındaki sözümü icrâyâ muktedir olamadığım gibi anlar da benim gibidirler.
- Lâkin Kokonoz nasıl oldu ki dostumuz olan Rusya Tesalya'nın Yunan'a ilhâkı için devletler tarafından bâb-ı âliye notayı imza ederek dostunun düşmanı olan devletlerin fikrine hizmet etti ! Bunu düşündükçe çıldıracağım geliyor.
- Hiç vazife bile edinme. Zâten Rusya'nın en sonra böyle bir harekette bulunacağını dünya bilir mi ?
- Lâkin Rusya notayı imza ettiyse sanki dünyayı bir hamlede yutacak bir ejderhamı hesap ediyorsun ? Müdâhale edip de ne olacak ? Osmanlılar siyuri seng değillerdir ki Rusya bir urmada beş tanesini ezebilsin.
- Vakian orasını öyle ...
- Orası da öyle burası da. Rusya notayı imzaladıysa Osmanlıların kendi hakkındaki hüsn ü zanını bütün bütün selb etmekten başka hiç bir şeye yaramadı.
- Kokonoz tabi' senin her şeyden malûmâtın vardır. Bu Rusya'nın devletliğine ne manâ verirsin ?
- Birader ! Dostluk kolay değildir. Rusya bizimle hiç bir vakitte dost olamaz. Şimdiye kadar gösterdiği muhabbet hep kendi menfaatine hizmet için idi. Bugüne kadar güç ile sabrede bildi. Nihâyet Tesalya kıtasının iâdesi meselesinde kârımıza değil bilahare zararımıza hizmet ettiğini notaya koyduğu imzasıyla isbat eyledi. İşte dostluğu bundan

ibaret. Hatta bu gün Rusya bize ufacık bir menfaat göstermiş olsa emin ol ki tahtında bize gösterdiği menfaatin belki de yüz misli kendisi için hazırdır el-hasıl Rusya Osmanlıların hiç bir vakitte gözlerinin açıldığını istemez anladın mı ?

- Hay anasını be ! Demek bu herifin yüzü dost kalbi düşman ha ?
- Buna kıta şüphe etme. Doğru bir söz olmak üzere diye bilirim ki Rusya'nın ittifakı bizim için nimet değil nekbettir. Çünkü dostluğu samane ağaç saplamaya benzer.
- Öyle ise politikayı tebdil etmeli.
- Orası bizim bileceğimiz şey değildir. Sen bana Rusya'nın dostluğunu sordun cevap verdim. Öte tarafına karışmam. Çünkü o politikanın iyiliğinden fenalığından ben mesûl değilim. Orasını ser-gâr da bulunanlar düşünsünler.
- Fakat Golos'dan bir mektup mu varmış ne imiş kulağıma öyle bir havâdis gelmiş idi.
- Evet Golos Kaymakamı Enver Paşa'ya Tesalya'nın iâde edilip edilmeyeceğine dair sorulan suâle mumâ-ileyh " kılınç ile aldıkları bir memleketi, yani – bedelini Türk kanı olarak te'diye ettikleri bir yeri Türklerin tahliye edebilecekleri tahayyül olunmamıştır. Eğer devletler tahliye meselesinde ısrar ederlerse Ethem Paşa ordusu ihtilâle sevk edilmiş olur " cevabını vermiştir. İstanbul'dan gelen bir mekrupda ise deniliyor ki " eğer Tesalya kıtasını düşmana verirse hükümet-i Osmaniyyeye karşı isyan ederek başlarının çeresine bakacaklarını Arnavut ruesâsı zât-ı şahâneye telgrafnâmelerle bildirmişlerdir.
- Başka.
- Efendim bir havâdis daha varsa da şimdilik anı söylemekte mazûrum.
- Aman Kokonoz !
- Hayır ! Çok sancı çekme de beyhûdedir.
- Ne zaman ?
- Gelecek nüshamda.

Muharrir ve sâhib-i imtiyâz : Ahmet Tevfik

KOKONUZ

Atideki mevadd hakkında her biri bir imza ile Rodos'un on yedi makâle vârid olmuştur. Bunlardan her onbeş de birer ve gazetenin müsâadesi olduğu hâlde ikişer madde neşr olunacaktır. İşte bu hafta koyu hintası hakkındaki makâle ber vech-i bala derc olunuyor.

" İliya "nın Rodos hükümetine te'sir-i nüfûzu cezirede tarîk-i âmm imşa ve resm-ı güşâdı

Varabe Çelebi

Âbidin Paşa'nın siyaseti

Rodos hükümetinin inhisârı yahut minnet-fezân belde

Belediyenin sevâbık idaresi ve su-i istimâlât koyu hintası nümâsının taksimi

Cezair-i Bahr-ı Sefid vilâyeti nüfûs nezâreti ve vezâîfi

Maaşâtın sûret-i tesviyesi ve Hakk-ı richan vâkıası

Zabitanın mefkûdiyyeti yahut makbûl Fehmi vâkıası

Rodos mültezimleri

İstinâf azalarının sûret-i intihâbı

Rodos gençlerinin imhâ-yı istikbâlleri yolunda mefsedet icrâsı

Rodos'ta maaşlı vâizler

Matbaa-i vilâyet varidâtının taksimi

Cezâir-i Bahr-ı Sefid vilayeti zirâat müfettişi yahut Rodos'da talim ve terakki-i zirâat veya Anadolu'ya muhâceret

Letâif

Muhâvere

- Kokonoz sana bir havâdis söyleyeyim gazetene yazar mısın ?
- Yalandan uydurdun ise boşuna çene yorma çünkü yazamam.
- Be canım yalan söylemek için sana borcum var mı ?
- Bilmem ! Çünkü seni daha şimdi görüyorum. Belki Kokonoz'a bir yalan söylemek için borç edindin. Olabilir a !
- A babam söyleyeceğim iş benim başıma geldi.

- Doğru söyleyeceğine vallah mı ?
- Sen her karşına geleni söz söyleyeceği zaman böyle mahkeme yemini mi ettirirsin ?
- Hayır ! Senin söyleyeceğin sözün sıhhatından emin değilim de anın için.
- Benim yalanımı kaç defa işittin ?
- Allah için ne yalanını ne de gerçeğini işitmedim. Hâlâ yüzünü bile şimdi görüyorum.
- Öyle ise bu kocaman yemin ne olacak ?
- Gücüne gitti ise yeminsiz söyle o zaman ben de istersem sahihe dinlerim.
- Ben söyleyeyim de sen ister sahihe dinle ister yalana. Doğrusu seni inandırmak için kocaman bir de yemin edemem Kokonoz baba !
- Öyle ise söyle.
- Bak başıma ne geldi ?
- Bakıyorum ama başında bir fesden başka bir şey göremiyorum.
- Be canım sen ne aksi adamsın.
- Olan benim nerem aksi ? Ağzım mı eğri, gözüm mü şaşı, dilim mi pepe burnum mu. Hım hım ayağım mı çarık. Kolum mu çolak ?
- Hayır a babam lakırdıyı aksi anlıyorsun ?
- Nasıl söyledinse öyle anladım. Bak başıma neler geldi dedin. Ben de baktım bir kırmızı fes gördüm.
- Başıma neler geldi dedimse maksadım ne felâketlere uğradın demektir.
- Ha ! Öyle söylesen a ! Ey Bey eyi söyle bakayım.
- Canım Kokonoz, geçende iki arkadaşa tebdil-i hava zımnında bir köye gitmiş idik. Köy Rum köyü idi. Nihâyet etmeğimiz tükendi etraftı çalılarla muhât bir hâne yanından geçerken bir Rum karısının henüz fırından sıcak etmek çıkardığını görerek paramızla iki tane istedik. Rum karısı yan yan yüzümüze bakarak "zehir yiyen "demesin mi ? Şimdi ölür müsün öldürür müsün.
- Ne ölürüm ne öldürürüm. Doğru geçer işime giderim.
- Karnımız aç. Bayılıyorruz. Aç karnına nereye gidebilirsin ?
- Yollar açık nereye istersen gidebilirsin ?
- Nihâyet babacığım bu lakırdı bana pek fena te'sir etti. Oradan ayrıldık ama ne hâlde ayrıldığımı vassaf edemem. Köyün bir tarafına çekildik. Bir de baktık ki Rum karısı etmekleri odaya koyup aşağıya doğru gidiyor. Ben karyı görünce aklıma bir şey geldi. Hemen oradan kalktım doğru karının evine gittim. Çalılığın üzerinden atlayarak oda kapısını açtım. İçeriye girdiğim gibi

kemal-i havf ü telaş ve sürat-i mümküne ile etmeklerin yerini buldum. İki tane yakaladığım anda koltuğumun altına alarak dışarıya fırlayacağım sırada bir ayak sesi işittim ki odaya doğru gelmekte idi. Korkumdan ne yapacağımı şaşırarak orada bulunan bir un küpünün içerisine sokuluverdim. Gelen hakikaten karı imiş. İçeriye girdi. Eline bir süpürge alarak odayı süpürmeye başladı. Aradan çok geçmeden birisi geldi. Meğer bu gelen karının oynaşı imiş.

- Sen küpün içinde olduğun hâlde gelen adamın karının oynaşı olduğunu ne biliyorsun ?
- Lakırdılarından anladım. Çünkü şey işittim.
- Nen işittin.
- Karın ile oynamak.
- Belki de kocası idi.
- Dinle de kocası olmadığını anlayacaksın.
- Pekâlâ söyle bakayım.
- Şindi gelen adam kariya iş görmeye teklif etmekle uğraşırken dışarı da bir gürültü oldu. Karı koşarak kocasının Değirmenden gelmiş olduğunu görünce tekrar arkaya dönerek odaya geldi. Ve oğlana " aman çapık ol şu un küpünün içerisine gir zirâ kocam geldi " demesi üzerine bir de baktım ki " küp " diye herif küpün içine ini verdi. Küpü boş zanneden adam beni göçrünce yavaşça aramızda şu yolda bir muhâverecik geçti.

Herif - Sen burada ne ararsın ?

Ben - İşte iki etmek çaldım karı gelince küpe girdim. Sen ?

Herif - Ben de bu karının oynayıyım, bu defa şeytan çarığını eskidi verdi. Beni de küpe soktu.

Biz bu mükâleme de iken karının kocası paldır küldür hayvanı odaya soktu.

Çuval ile unu yere attığı gibi kariya hitaben "bir kap getir şu unu küpe koyayım " dedi. Bunun üzerine karı " canım değirmenden yorgun geldin sen git kahveni nargileni iç o işi ben görürüm " dediyse de kocası " hayır iki yorgunluğu birden saviştürürüm " diye cevap verdi. Karı ne kadar ısrar ettiyse mümkün değil herif sözünden dönmez. Nihâyet Kokonoz babacığım oradan bir kat alarak bir kerre doldurduğu gibi haydi başımızdan aşağı biz bu bâbda ne yapacağımızı düşünmekte iken herif ikinciye üçüncüyü de dökmesin mi ? Un boğazımıza geldi. biZim küp arkadaşına dedim ki bu herif bizi unda boğacak ne yapalım. Cevaben küpü kırarak kaçalım dedi.

Biz bu sûretle teti-i eskâr etmekte iken karının kocası hidetle "Allah cezanı versin, kp un ile dolu sen yine beni değirmene gönderirsin. Getir o çatalı bana bari biraz basayım da un küpün içerisine otursun " dedi. Aman ya Rabb herif çatalı indirecek olursa ya kafama ya karnıma gelirse iki etmek mukbiline postu vereceğiz diyerek başımı geriye çektim. Bir de herif çatalı hay hay etmesiyle beraber bizim arkadaşın umuzu başına isabet etmesin mi ! Artık ikincisi,nin nöbeti de bize geleceği tabi'i edğnden hemen olanca kuvvetimizle küpü ettiğimiz gibi (paf) diye kp patladı öyle bir hâlde dışarıya fırladık ki bizi gören cadı zannederdi. Kpden kıpta kaçtığımız sırada karı diyordu ki cib şey ben bu küpe bir adam koydum öteki nereden ıktı. Artık sen ol da gülme.

Muharrir ve sâhib-i imtiyâz : Ahmet Tevfik

KOKONUZ

Kokonoz'u Ziyaret

- Merhaba Kokonoz baba.
- Hayır ola siz kim oluyorsunuz.
- Ziyâretçilerden biri.
- Âcayib şey burasını Kırklar der-gâhı mı zannettiniz ?
- Hayır efendim zât-ı âlilerini ziyârete geldim. Daha ben sağım ziyâret ölülere olur.
- Canım sağları ziyaret olmaz mı ?
- Olur ama bilmediğim bir adam beni ne için ziyâret etsin hem bu gece mübârek gecelerden değil.
- Efendim ziyâret her zaman olur yalnız mübârek gecelere mahsûs değildir.
- Peki öyle olsun ama sizi tanıyamadım evvelden beri bildiğim adam mısın ?
- Hayır efendim şimdiye kadar zât-ı âlileriyle görüşmek şerefine nâil olamadım.
- Lâkin siz lakırdıyı başkasına söylüyorsunuz
- Hayır efendim zât-ı âlilerine söylüyorum.
- Zât-ı âlileri diyorsunuz o kimdir ?
- Efendiye söylüyorum.
- Siz hizmetçi misiniz ?
- Hayır bendenizin isim nadirdir.
- Anladık a lâkin isminiz nedir.
- Efendim nadirdir.
- Canım nadir olduğunuzu anladık dedin a isminizi söyleyiniz belki sizi tanıyabilirim.
- Söyledim efendim nadirdir.
- La havle ve la kuvvât be adam senin nadir olduğundan bana ne. ister nadir ol ister çok. Sen bana şu ismini söyle ismini.
- Efendim ismim nadirdir diyorum hâlbuki zât-ı âlileri tekrar ismimi suâl buyuruyorsunuz.
- Be eşek herif. Sana nasıl meram anlatmalı. İsminin nedretini anladım diyorum. Ama o nadir olan nemhûs ismini söyleyen a.

- Kokonoz baba eğer Getirmesen idin beni şu sûretle tekdir ettiğinden dolayı sana büyük ziyanım dokunacak idi lâkin duâ et ki matûhsun lâf anlamazsın yoksa benden çok fena muâmele görecektin.
- İnanırım çünkümadem nadirsin nedret yalnız bir şeyde olmaz ihtimâl ki senin nedretin alçaklıktadır.
- Benden şimdi ne fenalık gördün ?
- Daha yüzünü hemen gördüm. Böyle beş dakika içinde bana ne fenalık edebilirsin ?
- Öyle ise dinle ben öyle bir adamım ki dünyayı bir belâ-yı âzimden kurtarmak için âkd edilen rabita-i ittifakı beş dakika zarfında parça parça ettikten sonra o daire-i ittifakta dahil bulunanları kâmil mahv ü nâ-bûd etmeğe muvaffak olmuştur. İşte benim nadirliğim böyle işleri görmek hususundadır. Vakian evvel fikirim menûr, tabiatım müstakim, mesleğim âli idi. Lâkin bugün eskâr-ı menûrum bir sehab-ı zilâm denâetle setr olunmuş, tabiatım sekamete, meslek-i âliyyem selefiyyete tebeddül etmiş dünyanın en alçaklarından bulunuyorum. Bunun için tabiati deni, cebleti hem nev'ine her fenalığı icrâya müsteidd olan bir adamdan korkmalısınız Kokonoz baba. Bu sözü yalnız kendi nefesine ait olmak üzere söylüyorum. Şu zamanda bu misülli denâit-i ahlak ashâbı pek çok olduğundan kendinizi böyle şeytan gibi kendini görüp kendini beğenen ve - Allah âzimü's-şân unutarak islam kardaşlarını bir takım dubareler iftiralar ; behtallarla dozh-ı mevte düşürmekten kul kadar utanmayan alçaklıkların iblisin şerrinden de eşedd olan şerlerinden muhâfazaya gayret etmelisin. Zirâ bunlara insan yerine can celladı, devlet ve millet haini, medeniyyet ... , engerek yılanı, insan canavarı demek de hata yoktur. Belki de şimdiye kadar bir kaç defalar tecrübe etmişsindir.
- Aferin be nadir. Hakikâten oldun eyi bir adam imişsin. Lâkin ne için şimdi bu canavar derisine büründün ?
- Zaman anı icab ettirdi. Daha doğrusu bir alçağın sözüne kandım.
- Tebdil-i meslek etsen a.
- Bakalım anın zamanı da gelir. Şimdilik Allaha ısmarladık.
- Uğurlar olsun be nadir - hay anasını be herif celladın büyüğü - eyi ki beni mu'teva zannetti de yakayı kurtardım. Yoksa iş fena idi. Canım ben de boş boğazım arkadaş herife birdenbire eşekliği basıverdim. Ama kabâhat de ben de değil ismini soruyorum nadir diyor. Nadir isim olduğunu ben bilir miyim. Meğer hakikâten ismi

imiş. Allah bu gibilerin şerlerinden cümle ümmet muhammedî
muhâfaza buyursun.

Amin

Muharrir ve sâhibi imtiyâz : Ahmet Tevfik

KOKONUZ

Ciddi Muhâvere

- Kokonoz yalnız – esbâb-ı siyaset günde bir tarafa dönüyor. Bugün alınan haberleri yarın gelenler havaya savuruyorlar. Bu haftaki şu gazetelere bakıyorsunuz da hiç bir fikir hasıl edemiyorum. Kimisi Tesalya îade olunacak der, kimisi Tesalya Girit meselesi hitam buluncaya kadar bu iş de yüzü üstü kalacak demekte ısrar eder durur. Ben de bilemiyorum ki hangisine inanacağım. Hariciyye nazırı Tevfik Paşa sofraya yine bir takım teklifâtta bulunmuş bu teklifâtın neden ibaret olduğuna kimse vakıf değil. Girit meselesine dâir Osmanlı gazeteleri bir çok dolaplı şeyler yazıyorlar. el-hasıl ortalık karma karışık bir hâlde bakalım bizim arkadaş gelsin de ne havâdis var.
- Ne okuyorsun Kokonoz arkadaş seni bugün pek dalgın görüyorum. Korkarım bir kederin var.
- Bir saat vardır ki şu gazeteyi elime aldım okuyorum hiç bir fikir hasıl edemedim. İşler pek kapanık bir hâlde devam edip duruyor. Anlaşıldığına nazâran sahne-i siyasette bir oyundur oynanıyor ama bu oyunun son perdesi ne zaman ve ne netice ile kapanacak bir türlü keşf olunmak mümkün olamıyor.
- Girit diyordun Girit meselesinin Tesalya'ya ne şumûlü var ?
- Ben de anı düşünüyorum. Girit iğtişâsâtının islâhını duvel-i muazzama deruhde eylemişler idi.şimdiye kadar bir iş göremediler beyhûde cezireyi beklediler durdular. Bâb-ı âli bu hâli görünce seksen sene daha bu sûretle durma iş netice-pezir olamayacağını ve İngilizlerin Girit meselesini de Mısır meselesine döndüreceğini anlaması üzerine sadr-ı sâbık lebhetlü devletlü Cevad Paşa hazretlerini oraya vali nasb etti. Taşradan cezireye vârid olacak ve cezireden taşraya keşîde kılınacak bi'l-cümle telgrafların kendisine gösterilmedikçe keşîde olunmaması vükelânların da sansürlerin enzâr-ı tedkik ü tecessüsten geçmedikçe sâhiblerine itâ edilmemesi hakkında telgraf medeniyetine şiddetli emirler verdi.
- İşte bu sûretle taşradan vuku' bulmakta olan teşvikât-ı mefsedet-karânenin önünü aldı.

- Duvel-i muazzame amiralleri buna karşı bir itiraz da bulunmadılar.
- Evet bulundular ama Cevad Paşa kulak asmadı. Amirallerin sözü hasır altına geçti.
- Demek Cevad Paşa hazretleri işi yoluna koyacak gibi görünüyor ha ?
- Cesâreti biraz daha artırır ve bâb-ı âli de cesâretine medâr olacak emirler verirse çok sürmez Girit meselesi bütün bütün mündefî olur.
- Pekâlâ işte Girit işi bu sûretle hatime-pezir oluyor. Bunun Tesalya meselesine dokunuyor. Neresi vardır ki Girit işi bitmedikten sonra Tesalya maddesi hitam bulmayacak diyorsunuz.
- Ben demiyorum gazeteler yazıyor.
- Ben işittim Tesalya meselesi hitam bulmuş yalnız tazminât-ı harbiyye maddesi kalmış.
- Ben şu ihtiyar âklımla gazetelerin gidişinden telgrafların verdiği malûmâtтан çıkardığım fikri sana söyleyeyim de bir kerre dikkat et bakayım muvâfık-ı âkl ü hikmet midir ?
- Pekâlâ buyurun.
- Şimdi Devlet-i Osmasniyye Almanya'nın tavsiyesi üzerine Tesalya'yı tekrar Yunan'a iâde ederek öte tarafını Almanya'ya terk etti. Almanya ise sözünün bila tereddüd ve bila itiraz kabûl olunduğuna fevkalâde memnûn olarak Osmanlılara bir yararlık daha göstermek ve millet-i islamiyye nezdinde samimi bir Osmanlı muhabbi olduğunu isbat ederek bütün müslümanlara kendini sevdirmek ve şöyle bir hizmetten dolayı nâmını Osmanlılara her zaman yâd ettirmek istedi. Düşündü taşındı, en kuvvetli tariki Almanya dâyinlerinin alacaklarını te'min etmek cihetinde buldu ki bu vesile ile uzun müddet ve belki de ilelebed Tesalya kıtası Osmanlıların taht-ı işkalinde kalacaktır.
- Bu fikrine kuvvet verdikten sonra keyfiyyeti duvel-i muazzameye bildirerek Yunan varidâtının biz kontrol altına alınmasını teklif eyledi ? Ve teklifini de kabûle muvaffak oldu.
- Lâkin Yunan, varidâtını kontrol altına almaya razı olmuyormuş.
- Razı olmuyor doğrudur lâkin çocukcasına bir harekettir. Çünkü altı devlet sözünü yürütecektir. Hele Yunan biraz daha ısrar ederde devletleri bu husûsda gücendirecek olursa o zaman iş Yunan için pek fena olur.
- Ne gibi fena olur ?

- Devletler gücenirse işten el çekerler, o zaman Osmanlıları Tesalya'dan çıkarmak müşkül değil mahâl olur. Tazminatı harbiyyeyi de istediği gibi imza ettirir. etmezse tekrar harbe devam ederek Atina'ya kadar gider. Yunanistan'ın nâmu da ortadan kalkar palikaryalarda o müşkülâtta kurtulur gider.
- Ya devletler bu dereceye razı olurlar mı ?
- Ne yapsınlar ? Yunan söz anlamaz bir devlet. Çektiler gelmedi, ettiller gitmedi bırakacak değiller mi ?
- Ne kadar bıraksalar milliyyet hasebiyle bütün bütün ezdirmezler sanırım. Çünkü bir telgrafta birçok Avrupalılar Yunan'ın matlubu olan istikrazı tedarik ile meşguldürler diyor. Bundanda anlaşılıyor ki Avrupalı bu işe dört el ile yapışmaktadırlar.
- Dört değil sekiz el ile yapışmış olsalar madem Almanya ortada döner arzu ettikleri işi göremeyeceklerdir.
- Demek bugün Yunan tazminatı verecek olursa Tesalya 'dan çıkmaya mecbur olacağız öyle mi ?
- Acelen ne yahu. Yunan'ın tazminatını verebileceği aklına geliyor mu ?
- İhtimal ki verir.
- İhtimali muhtemeli kalmadı. Yunan patlasa bu tazminatı veremez.
- Delilin nedir ?
- Delil mi istersin ? Yunan'ın bundan evvel Tesalya da idaresi altında bulunduğu halde senevi sekiz milyon frank varidatından masrafı fazla idi. Şimdi ise varidatı out milyon frank radesindedir ki bir buçuk Osmanlı altını demektir. Bu bir buçuk milyonla inzibat memlekete lazım olan askerimi besleyecek memurin hükümete mi verecek yoksa maarifine vesair bir takım umur-ı mihimmeyi mi sarf edecek yahut Almanya dayinlerinin alacaklarını tesviye ettikten sonra artıracığı para ile mi tazminatı harbiyyeyi tediye edecek. Görünen köy kılavuz istemez. İşt Yunan'ın hali, bu hal ile tazminat-ı harbiyye vermek mümkündür.
- Hayır
- Öyle ise Osmanlıların Tesalyadan çıkması da hayır.
- Aferin Kokonz şimdi memnun oldum.
- Öyle ise ısmarla.

Muharrir ve sahib-i imtiyaz : Ahmet Tevfik

KOKONUZ

Ciddi Muhâvere

- Kokonoz baba meşhur bir darb-ı misli vardır “ ilk dile komşu ki ilk komşu gülsün başına ” derler bu cümle hakikâten erbâbına ayn-ı hikmet sairelerine ise pek büyük bir nasihattır.
- Zaten durub-ı emsâl umumiyyetle hikmet nokta-i nazârdan söylenilmiştir. Lâkin bu sözden bir maksadın olduğu anlaşılıyor hem de maksad pek ehmmiyyetli olmalı değil mi arkadaş ?
- Elbette.
- Acaba sorabilir miyim ?
- Efendim maksadım İngiltere’nin Hind ihtilâlinden bahs etmenizi arzu ediyorum. Zirâbu hususda işittiğim havâdisler pek ziyâde ehemmiyyeti hâizdirler.
- Ne gibi havâdisler işittiniz bakalım.
- Bombay ihtilâlini gazeteler, telgraflar pek şiddetli gösteriyorlar. Adeta hükümet bunlara karşı müdâfaa da izhâr-ı âcz ediyormuş.
- Evet doğrudur. Hatta yerli askerlerinin ellerinden silahları kâmilten toplamış ve asilere karşı sevk ettiği asker peyda pi-bozulmakta bulunduğundan tekrar İngiltere’den asker sevkine lüzûm görülmüştür.
- Avrupa gazeteleri Afganistan ile İngiltere beyninde olan münâsebât-ı dostânenin halel-dâr olmasından dolayı bu ihtilâli umumiyetle Afganistan’ın teşvikâtı semeresi olduğuna hükm ediyorlsr.
- Avrupa gazetelerinin adetleri dâima öyledir. Akıllarının kestiğine göre bir hükm verirler. Hâlbuki Emir Abdurrahman Han hazretleri teşvikâtın kendi tarafından olmadığını İngilizlere göstermek için umum-ı tebeasının Hind’den gelmiş olanların hiç biriyle ihtilât edilmemesi hakkında şiddetli emirler vermiştir.
- Memâlik-i şahâne de zuhur eden iğtişâsâtı İngilizler Osmanlıların idaresizliklerine haml ederek Avrupa devletlerini teşvik için paçalarını sıvamaya itiyâd edinmiş ve Ermeni, Dürzi, İstanbul, Girit hadiseleri gibi Osmanlıların başına çıkarmadığı belâ kalmamış ve bunları da kâmilten su-i idareye isnad etmekten çekinmemiş idi.

- *El-ceze min cinsi'l-amel cümle-i hikmiyyesine akibet kendisi de amelinin cinsinden olan cezaya çarpılmışdır.*
- *Akılda, ferasit de, filosofluk da, diplomatlık da, birinciliği kimseye vermek istemeyin İngilizler şimdiye kadar Bombay ihtilâlinin hangi taraftan geldiğini keşf etmesi lâzım gelirdi. Hâlbuki İngilizler kendi menâfi'ilerini düşünmekten de âciz olduklarını ve ser kâre geçirdikleri adamların icraatına rey'ine kapılarak ale'l-umya bir harekette bulunduklarını bir kaç sene evvelisinden beri isbat eylemişlerdir.*
- *İngilizler pekâlâ bilirler ki Osmanlılarla rabt edilen rüşte-i ittifak kendilerince adeta bir kuvve-i cisimeye karşı mukâvemet de ne ekilir ne bükülür kuvve-yi bir zincir hükmünde idi. İngilizler o zinciri kendi elleriyle kırdılar. Osmanlıları en koyu düşmanları olan Rusya gibi bir ejderha-yı helahül feşanın ağzına attılar. Andan sonra da ıslâhâtı vesile ederek bir devleti esasından sarsacak nice vukuât-ı müdhişe meydana getirdiler. Rusya madem Osmanlıların müttefikidir ıslâhât icrâsına acaba razı olur mu ? Çünkü Devlet-i Osmaniye bugün memâlik-i mahrusa-i şahânelerinde lâzım gelen ıslâhâtı icrâetmesi olsaan içinde millet-i islamiye Avrupalılara gıpta-resân olacak bir rade de aksu'l-gaye-i terakki vasıl olacakları şüphesiz bulunduğundan Yıldırım Beyazıt zamanını andıracak hâlâtın vukua gelmesi kendince la-bud addedildiği ve menâfi' nokta-i nazârdan her şeyden mahrum olacağı gibi te'min-i istiklâliyyet ve muhâfaza-i memleket hususunda Rusya'yı pek müşkül bir mevki' isâl edeceği Ruslarca pek vazih idüğünden Osmanlılarca icrâ-yı ıslâhât bu sırada mahâl hükmündedir. Çünkü Rusya buna şiddetle mani'dir.*
- *Kokonoz Mısır da neşr olunan Arabî'l-ibarebir gazete de gördüm ki sofra ıslâhât hakkında bir lâyiha kaleme alınmasını bâb-ı âliye teklif etmiş ve şura-yı devlet azasından bir zâta hâvale edilerek mezkur lâyiha bi't-tanzim sofraya verilmiş ve anlar da muhtasiran tercüme ile mealini anladıktan sonra bâb-ı âliye takdim edilmiş ve icrâsı da mukarrer bulunmuş diyordu.*
- *Demek ki sen hâlâbu gibi çocukcasına yapılan dolaplara aldanyorsun. Hey babam sen şu ihtiyar muteva sırasına koydukları fakir Kokonoz'un sözüne bak Rusya bizimle müttefik bulundukça biz dünyada ıslâhât dedikleri devletlünün ismini işitmekten başka bir şeye mazhar olamayız.*
- *Öyle ise Rusya'nın ittifakından ayrılmalıyız.*

- *Ayrılmalıyız ama ayrılamıyoruz. Herif suyu başdan kesti sana bana sukut düştü.*
- *Demek oluyor ki Bombay vukuâtı yine İngilizlerin tedbirsizliklerinden ileri gelmiştir.*
- *Ona şüphe ne ? İngilizler Osmanlı ittifakından ayrılarak etrafa attığı ihtilâl parmağının ucunu gören Hind müslümanları günden güne İngilizlere adâvet-peydâetmişler ve kendi lisanları üzerine orada saha-aray intişâr eden gazetelerin hükümet aleyhinde olan neşriyyâtını mutâlâa ede bazı ve adâveti gittikçe artırarak başına Bombay'ı çıkarmışlardır.*
- *İngiltere matbuâtı işbu ihtilâlden dolayı Lord Salisbury kabinesi politikasını muahhaze edip duruyorlar. Çünkü Osmanlılarla İngilizlerin rüşne-i itilâfını koparan Lord Salisbury kabinesidir.*
- *Bundan başka İngiltere aleyhine Avrupa da büyük bir ittifak husule geliyor. Krallık yekdiğerini ziyâretleri buna pek büyük delildir.*
- *O hâlde İngiltere fena ve müşkül bir mevki' de bulunuyor demektir.*
- *İngiltere için son bir teşebbüs kaldı ki anı da kendileri herkesten pekâlâ bildiklerinden o tariki ihtiyar edip etmemekte muhtardırlar. Ancak bu bilyelerden kurtulmak için her hâlde o yolu tutmalıdır.*

Muharrir ve sâhib-i imtiyâz : Ahmet Tevfik

KOKONUZ

Kokonoz

Eğerce ben orada bulunmuş olsa idim. Yakasından tuttuğum gibi doğru timârhâneye götürürdüm. Çünkü dünyada bundan büyük bir delilik olamaz.

Geçen gün iki Ermeni çocuğu kendi hüsn ü rızaları ile islam olmuş ve emr-i hitanları dahayriyye kıraathânesi tarafından icrâ edilmiştir.

Kıraathâne de gece güzel çalgılarla zevk edilmiş ve bu suretle çocuklar taltif kılınmışlardır.

Aldığım malumata göre çocuklar için biraz da para tedarik edilerek yerlerine verilmiştir.

İskele posta memurları herkeslerin taşradan gelen paketlerini açarak durununda bulanan kitap veya sair evrakın her birinin üzerelerinde ayrı atrı pul almadığından bahs ederek ashabından ceza-yı nakdi olarak her parçası için dört kuruş alıyormuş. Bu tatsız ve münasebetsiz hareketler posta müdürünün nazar-ı dikkatine havale olunur.

Balık Avcılığı

Leymesun'dan aldığım bir tahriratta orada balıkçılık sanaatinde kesb-i şöhret etmiş bir zatın mahareti yazılıyor. Bu zat sanaatında o derece maharet kesb etmiş ki hatta denizde balık değil karada fareleri bile olta ile yakalamakta imiş. Denizde balık bulamayınca oltasında sabah hahve altısını dandan tesallutuna geçirmek isteyen fareleri olsun kaçırmıyormuş. Tuhaflı şurası ki yatakta yatırken bile fareleri

ularmış. Doğrusu güzel maharet. Bu zat ne kadar medh edilse şayan-ı sitayıştır.

Aferin balıkçı başı ! Yaşı !

Kokonoz'un sene hitamına iki nüshası kaldığından birinci numrudan abone olan zevat-ı kiramın artık abone bedelatı tesviye eylemeleri ve tecdidine talep olanların vakt-ı zamanıyla malumat vermeleri hakkında geçen nüsha ile bir ihtar nam neşr etmiş idim. Teessüf ederim ki te'sir hasıl etmemiştir.

Tekrar rica ederim peşin olduğunu ilan ettiğim Kokono'un bedeli bir seneye takarrüb ettiğinden her hafta ihtar yazmak ve adam göndererek tesviyesini talep etmek gibi bir müşkülât vücuda getirmemelidir. Çünkü gazete bulundukları mahal gittiği gibi abone bedeli de Kokonoz'un ayağına gelmelidir. İhtiyarlara hürmet lazımdır.

Muharrir ve sahib- imtiyaz : Ahmet Tevfik